

Περιλήψεις Ομιλιών 29ης Νοεμβρίου 2024

«Οι Έλληνες και η ελληνική γλώσσα στην Ουκρανία μέχρι τον πόλεμο»

Άννα Χατζηπαναγιωτίδου, Πανεπιστήμιο Frederick

Ελληνική παρουσία στον Εύξεινο Πόντο υπάρχει από την αρχαιότητα. Οι πρώτες Ελληνικές αποικίες στις ακτές της σημερινής Ουκρανίας ιδρύθηκαν κατά τον 6ο αιώνα π.Χ.. Οι κάτοικοι αυτών των αποικιών έκαναν συχνά εμπόριο με άλλους λαούς της Μαύρης Θάλασσας (Σκύθες, Κιμμέριους, Γότθους, Μαιώτες). Μετά την εισβολή των Μογγόλων στις στέπες του βορρά, οι Τατάροι που τους ακολουθούσαν κατέβηκαν νοτιότερα προς την Κριμαία. Οι αρχαίοι κάτοικοί της οι Έλληνες παρέμειναν μόνο στους νότιους λόφους της Κριμαίας. Αργότερα με την συναναστροφή τους με τους Τατάρους, ορισμένοι Έλληνες εγκατέλειψαν την μητρική τους γλώσσα τα Ελληνικά και χρησιμοποίησαν την Ουρούμ μια διάλεκτο της κριμαϊκής ταταρικής γλώσσας. Σύμφωνα με απογραφή του 1989 στην περιοχή της Αζοφικής θάλασσας, κατοικούσαν 104.091 Έλληνες, αλλά στην πραγματικότητα είναι περισσότεροι, αν λάβουμε υπόψη και αυτούς, που στο παρελθόν είχαν αναγκαστεί να εμφανίζονται είτε ως Ρωσικής καταγωγής είτε ως Ουκρανικής καταγωγής. Οι Έλληνες της Μαριούπολης μιλούν μια ιδιαίτερη ελληνική διάλεκτο του Εύξεινου Πόντου, τα Μαριουπολίτικα. Σύμφωνα με την απογραφή του 2001 έχουν απομείνει 91.500 Έλληνες, η πλειονότητά τους στην περιφέρεια Ντονέτσκ.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021, τα ελληνικά τα δίδασκαν 81 εκπαιδευτικοί, απόφοιτοι των γνωστών Πανεπιστημίων της Ουκρανίας – του Εθνικού Πανεπιστημίου του Ταράς Σεβτσένκο στο Κίεβο, του Εθνικού Γλωσσολογικού Πανεπιστημίου του Κίεβου, του Κρατικού Πανεπιστημίου της Μαριούπολης (ΚΠΜ), του Εθνικού Πανεπιστημίου του Ιλλιά Μέτσνικοβ στην Οδησό και του Εθνικού Πανεπιστημίου του Ιβάν Φρανκό στο Λβιβ.

Σήμερα δοκιμάζονται οι Έλληνες Ομογενείς στην Ουκρανία λόγω του πολέμου. Οι εύρωστες Ελληνικές Κοινότητες στην αρχόντισσα πόλη της Αζοφικής, Μαριούπολη, και στα γύρω από αυτήν «Ελληνικά Χωριά» έχουν διαλυθεί και τα μέλη τους διασκορπισθεί. Πολλά μέλη έχουν μείνει εκεί, χωρίς να γνωρίζουμε πολλά πράγματα για την τύχη τους, ενώ τα λοιπά πήραν το δρόμο της προσφυγιάς.

Στην παρουσίασή μας θα προσπαθήσουμε να σκιαγραφήσουμε την κατάσταση των σχολείων όπου διδασκόταν η ελληνική γλώσσα, το εκπαιδευτικό δυναμικό και τα επιτεύγματα της Ομοσπονδίας Ελληνικών Συλλόγων Ουκρανίας (ΟΕΣΟ) στον τομέα της εθνικής εκπαίδευσης πριν από τον πόλεμο.

«Η ελληνική εκπαίδευση στην Ουγγαρία»

Σταυρούλα Αυγουροπούλου Ντερτσένι και Χριστίνα Πάρτιτς Κάκουκ, Ελληνικό σχολείο «Μανώλης Γλέζος»

Η παρουσίαση επικεντρώνεται στην ιστορία και την εξέλιξη της ελληνικής εκπαίδευσης στην Ουγγαρία, αναδεικνύοντας τις σημαντικές φάσεις και τα ορόσημα στην ίδρυση σχολείων για την ελληνική κοινότητα. Παρουσιάζει πώς οι ελληνικές εκπαιδευτικές δομές ξεκίνησαν από τις πρώτες ελληνικές διασπορές και εξελίχθηκαν ιδιαίτερα μετά την άφιξη των προσφύγων το 1948.

Εκτός από την ιστορική αναδρομή, η παρουσίαση επικεντρώνεται στα δικαιώματα των δεκατριών μειονοτήτων και τη σύγχρονη ελληνική εκπαίδευση στην Ουγγαρία, με ιδιαίτερη έμφαση στο σχολείο και νηπιαγωγείο «Νίκος Μπελογιάννης» και το συμπληρωματικό σχολείο «Μανώλης Γλέζος». Το σχολείο «Νίκος Μπελογιάννης»

λειτουργεί από το 1951, προσφέροντας πρωτοβάθμια εκπαίδευση στα παιδιά της περιοχής του «ελληνικού χωριού». Το «Μανώλης Γλέζος», το οποίο άνοιξε το 1950, επανιδρύθηκε ως συμπληρωματικό σχολείο το 1995 και έχει εξελιχθεί σε βασικό 12τάξιο εκπαιδευτικό ίδρυμα της ελληνικής κοινότητας της Ουγγαρίας. Το σχολείο «Μανώλης Γλέζος» σήμερα λειτουργεί με πολλούς μαθητές σε διάφορα παραρτήματα σε όλη την Ουγγαρία, προσφέροντας τη δυνατότητα στους μαθητές να μάθουν την ελληνική γλώσσα και να συμμετέχουν σε πολιτιστικές δραστηριότητες, ενώ υποστηρίζεται από το ουγγρικό κράτος. Επιπλέον, υπάρχουν προγράμματα για την απόκτηση πιστοποιητικών ελληνομάθειας, καθώς και εξωσχολικές δραστηριότητες που ενισχύουν τη σύνδεση των μαθητών με τον ελληνικό πολιτισμό.